

Biuro Projektowo - Handlowe „EKOPROJEKT”

41-811 Zabrze, ul. Żurawia 1, Regon 272671670, NIP 648-100-90-34

Tel/fax (032) 275-65-11, tel (0603) 60-71-22, e-mail: ekoprojekt@ekoprojekt.com.pl

Biuro jest członkiem Polskiej Izby Ekologii w Katowicach

Zleceniodawca:

Urząd Gminy Pilchowice
ul. Damrota 6, 44-145 Pilchowice

Stadium dokumentacji:

Raport końcowy

Temat opracowania:

PLAN GOSPODARKI ODPADAMI W GMINIE PILCHOWICE

mgr inż. Witold Sikora

Uprawnienia nr: 316/94 i Ek-VI-7210/588/94

Nr opracowania: PGO/I/03/04

Data opracowania: maj 2004

SPIS TREŚCI

1	WSTĘP	3
1.1	CEL, ZAKRES I PODSTAWA OPRACOWANIA	3
1.2	INFORMACJA O ISTNIEJĄCYCH PROGRAMACH ZWIĄZANYCH Z GOSPODARKĄ ODPADAMI	5
2	CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA GMINY.....	12
2.1	POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE I ADMINISTRACYJNE	12
2.2	SYTUACJA GOSPODARCZA I DEMOGRAFICZNA.....	17
2.3	DOTYCHCZASOWE DZIAŁANIA GMINY NA RZECZ OCHRONY ŚRODOWISKA PRZED ODPADAMI	21
3	STAN ISTNIEJĄCY	24
3.1	RODZAJ, ILOŚĆ I ŹRÓDŁO ODPADÓW.....	24
3.2	ROZMIESZCZENIE ISTNIEJĄCYCH INSTALACJI I URZĄDZEŃ DO ODZYSKU I UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW.....	39
3.3	WYKAZ PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE ODZYSKU LUB UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW.....	43
4	LISTA PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	46
4.1	LISTA DZIAŁAŃ PROWADZĄCYCH DO ZAPOBIEGANIA POWSTAWANIU ODPADÓW LUB DO OGRANICZENIA ILOŚCI WYTWARZANYCH ODPADÓW	46
4.2	LISTA DZIAŁAŃ PROWADZĄCYCH DO OGRANICZENIA NEGATYWNEGO WPLYWU ODPADÓW NA ŚRODOWISKO.....	48
4.3	LISTA DZIAŁAŃ OKREŚLAJĄCYCH WŁAŚCIWE POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI WYTWARZANYMI NA TERENIE GMINY	50
5	PLANOWANY SYSTEM GOSPODARKI ODPADAMI.....	51
5.1	PROGNOZY WYTWARZANIA ODPADÓW.....	51
5.2	CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI	53
5.3	PLANOWANY SYSTEM GOSPODARKI ODPADAMI	61
6	ZALECENIA PLANU GOSPODARKI ODPADAMI	71
7	ZARZĄDZANIE PLANEM GOSPODARKI ODPADAMI.....	73
7.1	NARZĘDZIA I INSTRUMENTY REALIZACJI	73
7.2	KONTROLA REALIZACJI PLANU	76
8	PODSUMOWANIE.....	79
9	LISTA WYKORZYSTANYCH MATERIAŁÓW	87
10	ZAŁĄCZNIKI	88

1 Wstęp

1.1 Cel, zakres i podstawa opracowania

Plan Gospodarki Odpadami, w myśl Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. nr 62, poz. 628), jest częścią Programu Ochrony Środowiska. Obowiązek opracowania przez władze samorządowe każdego szczebla takiego planu wynika z zapisów artykułu 14. Plany te mają służyć stworzeniu na terenie całego kraju, zintegrowanej i wystarczającej sieci instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów spełniających wymagania, określone w przepisach ochrony środowiska.

Plan Gospodarki Odpadami powinien określać:

- aktualny stan gospodarki odpadami w gminie,
- prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami,
- działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami,
- instrumenty finansowe służące realizacji zamierzonych celów,
- system monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów.

Gminny plan gospodarki odpadami powinien być opracowany zgodnie z planami wyższego szczebla, a te z kolei zgodnie z polityką ekologiczną państwa.

Niniejsze opracowanie pt. „Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Pilchowice”, wykonano w oparciu o istniejące programy wyższego rzędu:

- Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Gliwickiego (projekt),
- Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Śląskiego,
- II Politykę Ekologiczną Państwa wraz z planem operacyjnym na lata 2003 – 2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007 – 2010,
- przepisy ustawy Prawo ochrony środowiska.

Rada Gminy zobligowana jest do uchwalenia Planu Gospodarki Odpadami do dnia 30 czerwca 2004 r. (Ustawa z 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw; Dz. U. Nr 100, poz. 1085).

Zgodnie z ustawą o odpadach projekt Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Pilchowice przed uchwaleniem przez Radę Gminy podlega zaopiniowaniu przez:

- Starostwo Powiatowe w Gliwicach - pod kątem zgodności z *Planem Gospodarki Odpadami dla Powiatu Gliwickiego*,
- Zarząd Województwa Śląskiego - pod kątem zgodności z *Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Śląskiego*,
- Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach – pod kątem występowania konfliktowych lokalizacji instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów w stosunku do terenów zalewowych i związanych z różnymi formami ochrony wód.

Opinia musi być udzielona do 2 miesięcy od dnia otrzymania projektu. Brak odpowiedzi w wymaganym czasie uznaje się za opinię pozytywną.

Ustawa o odpadach wymaga, aby plany gospodarki odpadami aktualizowane były nie rzadziej niż raz na 4 lata. Wójt gminy, co 2 lata opracowuje sprawozdanie z realizacji Planu Gospodarki Odpadami, które jest przedstawiane Radzie Gminy.

Przygotowywanie sprawozdania jest okazją do weryfikacji założonych celów w zależności od zmieniających się uwarunkowań prawnych i sytuacji gospodarczej gminy.

Głównymi zasadami postępowania z odpadami, zgodnie z polskim i unijnym prawodawstwem są:

- zapobieganie i minimalizacja powstawania odpadów,
- zapewnienie odzysku, w tym głównie recyklingu odpadów, których w danych warunkach techniczno – ekonomicznych nie da się uniknąć,
- unieszkodliwianie odpadów (poza składowaniem),
- bezpieczne dla zdrowia ludzkiego i środowiska składowanie odpadów, których nie da się z uwagi na warunki techniczno – ekonomiczne poddać procesom odzysku lub unieszkodliwienia.

Obowiązki gminy w zakresie gospodarki odpadami określa ustawa o odpadach oraz ustawa z dnia 13 czerwca 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Na podstawie tej ustawy do zadań własnych gminy należy między innymi:

- utrzymanie porządku i czystości;
- zapewnienie czystości i porządku i stworzenie warunków niezbędnych do ich utrzymania a w szczególności:
 - stworzenie warunków do wykorzystania prac związanych z utrzymaniem czystości i porządku lub zapewnienie wykonania tych prac przez utworzenie odpowiednich jednostek organizacyjnych;
 - zapewnienie budowy, utrzymania i eksploatacji własnych lub wspólnych z innymi gminami, składowisk odpadów komunalnych i obiektów wykorzystywania lub unieszkodliwiania tych odpadów;
 - zapobieganie zanieczyszczeniu ulic, placów i terenów otwartych przez: likwidację składowania odpadów w miejscach do tego nieprzeznaczonych i przeciwdziałanie takiemu składowaniu, ustawianie koszy ulicznych w rejonach intensywnego ruchu pieszego, organizowanie odbioru odpadów komunalnych z urządzeń ruchomych;
 - stworzenie warunków do selektywnej zbiórki, segregacji i składowania odpadów przydatnych do wykorzystywania oraz współdziałanie osobami jednostkami i osobami podejmującymi zbieranie i zagospodarowywanie tego rodzaju odpadów;
 - współdziałanie z właściwymi organami administracji rządowej w organizowaniu gospodarki odpadami niebezpiecznymi wydzielonych z odpadów komunalnych.

Opracowanie właściwej strategii gospodarki odpadami jest niezbędne w celu rozwiązania problemów gospodarki odpadami. Strategia taka musi być zgodna z obowiązującymi przepisami prawnymi, uzasadniona ekonomicznie i technicznie oraz podlegać kontroli i być akceptowana przez społeczność lokalną.

Podstawą formalno – prawną opracowania jest Umowa Nr 20/2004 zawarta w dniu 25 marca 2004 r. pomiędzy Urzędem Gminy Pilchowice a firmą BP-H „Ekoprojekt” Witold Sikora z Zabrza na opracowanie „Planu Gospodarki Odpadami w Gminie Pilchowice”.

1.2 Informacja o istniejących programach związanych z gospodarką odpadami

Przytoczone wcześniej zasady postępowania z odpadami zostały również uwzględnione w programach nadrzędnych wytyczających kierunki działań w gospodarce odpadami:

1) Polityce Ekologicznej Państwa:

Celem przyjętej przez Parlament RP w 2001 roku *II Polityki Ekologicznej Państwa* jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego społeczeństwa polskiego oraz stworzenie podstaw do realizacji ogólnokrajowej strategii zrównoważonego rozwoju.

W zakresie gospodarki odpadami, głównym kierunkiem jest zrównoważony rozwój, odpowiedzialność oraz zintegrowane podejście do ochrony środowiska. Celem nadrzędnym jest minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów i ich bezpieczne unieszkodliwianie, odzysk surowców wraz z ponownym ich wykorzystaniem. Działania te mogą być osiągnięte poprzez: optymalizację procesów produkcyjnych, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, analizę pełnego cyklu „życia” produktu.

Wśród priorytetów krótkookresowych znalazły się m.in:

- opracowanie planów gospodarki odpadami,
- opracowanie koncepcji budowy zintegrowanej sieci przedsiębiorstw gospodarki odpadami;
- przygotowanie instrumentów gospodarczych skutecznie wpływających na rynek (kaucje, opłaty produktowe, preferencje podatkowe itp.),
- inwentaryzacja instalacji do unieszkodliwiania i wykorzystywania odpadów,
- zmniejszenie do minimum przemieszczania odpadów - zgodnie z zasadami samowystarczalności i bliskości,
- utrzymanie średniej ilości odpadów komunalnych na poziomie 300 kg/mieszkańca,
- ograniczanie ilości odpadów składowanych na składowiskach,

Jako priorytety średniookresowe (do 2010 roku) zostały zapisane m. in:

- podwojenie udziału odzyskiwanych i ponownie wykorzystywanych w procesach produkcyjnych odpadów przemysłowych w stosunku do stanu z 1990 r.,

- wdrożenie w całym kraju systemów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, w tym niebezpiecznych,
- tworzenie kompleksowych systemów odzysku surowców wtórnych z odpadów m.in. makulatury, szkła, tworzyw sztucznych, odpadów gumowych, puszek aluminiowych; odzyskiwanie i powtórne wykorzystywanie, co najmniej 50% papieru i szkła,
- stworzenie kompleksowego systemu odzysku opakowań i recyklingu materiałów z opakowań, w tym jednolitego systemu ewidencji tych odpadów, opracowanie i wdrożenie harmonogramu osiągnięcia określonego stopnia odzysku i recyklingu,
- budowa zintegrowanej infrastruktury do bezpiecznego zbierania, segregacji, transportu, wykorzystywania i unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych,
- uruchomienie budowy zintegrowanej sieci zakładów przeróbki odpadów, szczególnie odpadów niebezpiecznych,
- składowanie jedynie unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych,

Natomiast jako priorytetowe kierunki działań w okresie perspektywicznym uznano m. in:

- realizację zobowiązań dotyczących redukcji ilości składowanych odpadów ulegających biodegradacji,
- ostateczne rozwiązanie problemu opakowań i odpadów z opakowań,
- organizację sprawnego systemu odzyskiwania wszystkich surowców wtórnych z uwzględnieniem najlepszych dostępnych technik (BAT),
- zapewnienie unieszkodliwienia nagromadzonych odpadów niebezpiecznych,
- sukcesywną likwidację wcześniej nagromadzonych odpadów przemysłowych i komunalnych,

Aktem wykonawczym do *II Polityki Ekologicznej Państwa* jest *Program Wykonawczy na lata 2002 – 2010*, który ma charakter operacyjny. Wskazuje m.in. wykonawców i terminy realizacji konkretnych zadań lub pakietów zadań, które zostały przewidziane do realizacji w latach 2002-2010, a także szacuje niezbędne nakłady i źródła ich finansowania.

Realizując ustalenia Ustawy Prawo ochrony środowiska, która w art. 13-16 wprowadza obowiązek przygotowywania i aktualizowania, co 4 lata polityki ekologicznej państwa została opracowana *Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2003 – 2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007 – 2010*. Aktualizacja *II Polityki Ekologicznej Państwa* nastąpiła zwłaszcza w odniesieniu do priorytetowych kierunków działania określonych w przyjętym IV Programie działań Unii Europejskiej w dziedzinie środowiska.

Zakładane cele w okresie do 2010 roku to m. in:

- zwiększenie poziomu odzysku (w tym recykling) odpadów przemysłowych poprzez odpowiednią politykę podatkową i system opłat za korzystanie ze środowiska,
- stworzenie podstaw dla nowoczesnego gospodarowania odpadami komunalnymi, zapewniającego wzrost odzysku zmniejszającego ich masę

unieszkodliwianą przez składowanie, co najmniej o 30% do 2006 roku i o 75% do roku 2010 (w stosunku do roku 2000),

2) Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000 –2015:

Dokument ten, uchwalony przez Sejmik Województwa Śląskiego w 2000 r. stanowi podstawę w wyznaczaniu kierunków polityki regionalnej Województwa Śląskiego.

Jednym z podstawowych celów strategicznych (C1) jest uporządkowanie i wdrożenie systemu gospodarki odpadami. W ramach tego celu określono m. in. następujące kierunki działań:

- uporządkowanie obrotu odpadami i stworzenie warunków dla ich bezpiecznego unieszkodliwiania,
- stworzenie infrastruktury recyklingu odpadów,
- utworzenie systemu ponadgminnych wysypisk komunalnych z pełnym wyposażeniem w instalacje segregacji odpadów,
- likwidacja składowisk odpadów niebezpiecznych i stworzenie systemu bieżącego odzysku z nich odpadów,
- stworzenie regionalnych stacji przeładunkowych odpadów i technologicznych instalacji ich odzysku.

3) Programie Ochrony Środowiska Województwa Śląskiego do roku 2004 oraz cele długoterminowe do roku 2015:

W przyjętym przez Sejmik Województwa Śląskiego w 2002 r. Programie wyznaczono cele krótko i długoterminowe w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, innymi niż niebezpieczne i niebezpiecznymi.

Cele krótkoterminowe:

- Wprowadzenie systemowej gospodarki odpadami komunalnymi,
- Utrzymanie ilości powstających odpadów komunalnych (w 2004 r.) na poziomie 115% w stosunku do roku 1999 i recykling na poziomie 10% odpadów wytworzonych,
- Ograniczenie obciążenia środowiska odpadami innymi niż niebezpieczne,
- Zapewnienie bezpiecznego dla środowiska składowania odpadów,
- Ograniczanie obciążenia środowiska odpadami niebezpiecznymi.

Do zadań priorytetowych w gospodarce odpadami w województwie śląskim zaliczono m. in:

- rozwiązywanie problemu odpadów komunalnych w układzie ponadlokalnym,
- edukację ekologiczną mieszkańców ukierunkowaną na zapobieganie powstawaniu odpadów i segregacji u źródła ich powstania,
- prace nad unieszkodliwianiem zmagazynowanych na obszarze województwa śląskiego pozostałości przeterminowanych środków ochrony roślin.

Celem długoterminowym do 2015 w zakresie gospodarki odpadami jest minimalizacja ilości powstających odpadów, wzrost wtórnego wykorzystania i bezpieczne składowanie pozostałych odpadów.

4) **Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Śląskiego:**

W dokumencie tym dla poszczególnych rodzajów odpadów określone zostały cele krótkookresowe (2003-2006) oraz długookresowe (2007-2014), a także przedstawiono zakres działań, których realizacja jest niezbędna w celu poprawy istniejącej sytuacji.

W zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi ustanowiono m. in. następujące cele:

- uporządkowanie pod względem organizacyjnym systemów zbierania i transportu odpadów ze szczególnym uwzględnieniem problemu niekontrolowanego wprowadzania odpadów komunalnych do środowiska,
- podniesienie świadomości społecznej obywateli województwa,
- podniesienie skuteczności selektywnej zbiórki odpadów ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju selektywnej zbiórki odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
- rozwój selektywnej zbiórki odpadów budowlanych,
- rozwój selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych wytwarzanych w grupie odpadów komunalnych.

Podstawowe cele w gospodarce odpadami przemysłowymi to:

- ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów,
- odzysk i unieszkodliwianie odpadów, w ostateczności ich bezpieczne składowanie,
- ograniczenie negatywnego wpływu składowisk odpadów przemysłowych na środowisko.

W zakresie gospodarowania odpadami niebezpiecznymi przyjęto m. in. następujące do osiągnięcia cele:

- unieszkodliwienie odpadów powstających przy demontażu odpadów zawierających azbest,
- ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko odpadów medycznych i weterynaryjnych,
- ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko odpadów niebezpiecznych znajdujących się w strumieniu odpadów komunalnych,
- zapewnienie bezpiecznego dla środowiska składowania odpadów.

5) **Strategii Gospodarki Odpadami Komunalnymi w Województwie Śląskim:**

Głównym celem opracowanej strategii jest określenie optymalnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi w województwie śląskim oraz wsparcie władz wojewódzkich w procesie działań z zakresu gospodarki odpadami.

Cele cząstkowe:

- wprowadzenie do gospodarki odpadami nowoczesnych metod w sferze techniki, ekonomii i zarządzania w perspektywie długoterminowej,
- integracja gospodarki odpadami z innymi działami gospodarki i infrastruktury komunalnej oraz z innymi systemami ochrony środowiska,
- optymalne gospodarowanie przestrzenią i zasobami środowiska.

Cele długoterminowe

- długoterminowy cel nadrzędny - wprowadzenie systemowej gospodarki odpadami komunalnymi, zgodnej z wymaganiami Unii Europejskiej
- podwyższenie skuteczności ochrony środowiska w zakresie usuwania odpadów i rewitalizacja obszarów zdegradowanych,
- maksymalne ograniczenie ilości składowanych odpadów, zgodnie z zapisami dyrektywy 75/442/EEC i 99/31/EC,
- doprowadzenie do powszechnej współpracy międzygminnej warunkującej uzyskanie żądanych efektów ekonomicznych i ekologicznych.

Dla zrealizowania powyższych celów niezbędne jest:

- wychowanie ekologiczne społeczeństwa poprzez intensywne kampanie uświadamiające wśród mieszkańców oraz okresowe szkolenia specjalistycznej kadry odpowiedzialnej za gospodarkę odpadami,
- jednoznaczne i przejrzyste ustawodawstwo (konieczne modyfikacje, akty wykonawcze, nowe ustawy),
- prewencja u źródła powstawania odpadów (kształtowanie modelu konsumpcji, selektywna zbiórka itp.).

6) **Kompleksowym programie gospodarki odpadami niebezpiecznymi w regionie Polski południowej:**

System ten ma na celu zminimalizowanie zagrożenia środowiska stwarzanego przez odpady niebezpieczne i poprawę warunków egzystencji mieszkańców tego regionu poprzez monitoring, bezpieczny transport i właściwie dobrane technologie gospodarczego wykorzystania i unieszkodliwiania.

Opracowany system zakłada utworzenie sieci następujących obiektów:

- I stopień – powstanie Gminnych Punktów Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych (GPZON) przyjmujących bezpłatnie odpady niebezpieczne od mieszkańców regionu i małych przedsiębiorstw oraz Miejsc Zbiórki Wybranych Odpadów Niebezpiecznych (MZWON) przyjmujące określone rodzaje odpadów niebezpiecznych takie jak np. nieużyteczne leki, akumulatory, przepracowane oleje od mieszkańców regionu oraz małych przedsiębiorstw,
- II stopień – powstanie Stacji Przeladunkowych Odpadów Niebezpiecznych (SPON) mających na celu gromadzenie zebranych w gminnych punktach zbiórki odpadów niebezpiecznych i przygotowanie ich do transportu do docelowej instalacji wykorzystania/unieszkodliwiania lub na składowisko,

- III stopień – powstanie instalacji do termicznego unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych (z wyłączeniem odpadów medycznych), do termicznego unieszkodliwiania odpadów medycznych, do odzysku surowców z odpadów, innych instalacji do unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych opartych na fizykochemicznych i fizycznych procesach (zestalenie/stabilizacja, witrafikacja itd.) oraz składowisk odpadów niebezpiecznych.

7) Strategii zagospodarowania odpadów z tworzyw sztucznych pochodzących ze strumienia odpadów komunalnych dla Województwa Śląskiego:

Dokument ten jest uzupełnieniem *Strategii Gospodarki Odpadami Komunalnymi w Województwie Śląskim* i dotyczy zagospodarowania tworzyw sztucznych pochodzących ze strumienia odpadów komunalnych. Głównym celem tej strategii jest opracowanie procesów technologicznych i rozwiązań technicznych umożliwiających wdrożenie optymalnego systemu gospodarki odpadami z tworzyw sztucznych w woj. śląskim.

Strategia ta określa następujące ramowe zalecenia, które powinny zostać wkomponowane w istniejące i działające już systemy zbiórki surowców wtórnych.

- system zbiórki odpadów z tworzyw sztucznych powinien być uzależniony od liczby mieszkańców i typu zabudowy np. dla gmin powyżej 50 tys. mieszkańców zaleca się wprowadzenie systemu workowego oraz tzw. gniazd zbiórki tworzyw sztucznych z jednoczesnym utworzeniem rejonowych zbiornic,
- proces segregacji tworzyw sztucznych powinien być rozpoczęty od wdrożenia wariantu najtańszego tzn. segregacji ręcznej i dążyć do rozwoju poprzez stopniową automatyzację,
- segregacja powinna być ukierunkowana w pierwszym rzędzie na wydzielenie ze strumienia odpadów poliolefin i butelek PET.

8) Systemie Zarządzania Odpadami Medycznymi w Województwie Śląskim.

Opracowany *System Zarządzania Odpadami Medycznymi w Województwie Śląskim* jest kontynuacją zrealizowanego w 1998 r. *Systemu zarządzania gospodarką odpadami medycznymi dla województwa katowickiego* i dotyczy uporządkowania gospodarki odpadami medycznymi z uwzględnieniem obszaru obecnego województwa śląskiego. Z uwagi na specyficzny charakter tych odpadów wytyczono niezbędne do zrealizowania niżej wymienione cele:

- izolowanie odpadów medycznych od otoczenia i wprowadzenie ich selektywnej zbiórki już w miejscach ich powstawania,
- zapewnienie odpowiednich warunków przemieszczania na terenie placówki medycznej oraz zastosowanie właściwego gromadzenia i magazynowania,
- zapewnienie sprawnego systemu transportu do miejsc unieszkodliwiania,
- zastosowanie skutecznych metod unieszkodliwiania.

Oby zrealizować powyższe cele i ujednocilić sposobu postępowania z tym rodzajem odpadów we wszystkich placówkach służby zdrowia na terenie woj. śląskiego opracowano Ramową instrukcję postępowania z odpadami medycznymi, która

- określa selektywny sposób zbiórki odpadów medycznych,
- wprowadza odpowiednio oznakowane opakowania,
- określa sposób gromadzenia odpadów na terenie placówki służby zdrowia,
- określa sposób odbioru odpadów i sposób ich unieszkodliwiania.

Ramowa instrukcja postępowania z odpadami medycznymi została uzgodniona z Wojewódzką Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Katowicach.

W oparciu o tą instrukcję każda placówka służby zdrowia powinna opracować szczegółową instrukcję postępowania z odpadami medycznymi, która obowiązywałaby w danej placówce.

Miejsca unieszkodliwiania określone w "Systemie Zarządzania Odpadami Medycznymi w Województwie Śląskim":

- Zakład Utylizacji Odpadów Szpitalnych w Katowicach, w Gliwicach,
- Zakład Utylizacji Odpadów Szpitalnych i Pralnia w Szpitalu wojewódzkim w Bielsku-Białej,
- Spalarnia "Lobbe" Częstochowa, w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym,
- Mobilne urządzenia do sanitacji ZDA-M3, będące na wyposażeniu Rybnickich Służb Komunalnych w Rybniku.

Łączna zdolność przerobowa istniejących instalacji do unieszkodliwiania odpadów medycznych w województwie śląskim wynosi 2250-2430 Mg/rok. Przy prawidłowo zorganizowanej gospodarce odpadami medycznymi, wykorzystując optymalne zdolności przerobowe poszczególnych instalacji będzie można unieszkodliwić wszystkie odpady medyczne powstające w placówkach służby zdrowia na terenie woj. śląskiego.

9 Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski.

Do roku 2032 terytorium Polski powinno być oczyszczone z azbestu i wszystkich stosowanych wyrobów azbestowych. Program określa bezpieczne dla zdrowia i możliwe do stosowania metody usunięcia wyrobów zawierających azbest i ich unieszkodliwiania poprzez składowanie na wyznaczonych do tego celu obiektach.

10 Planie Gospodarki Odpadami dla Powiatu Gliwickiego.

W terminie wykonania niniejszej umowy, Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Gliwickiego nie został uchwalony. W ostatnich dniach pracy nad planem gminnym Wykonawca uzyskał dostęp do wstępnej wersji planu powiatowego dokonując niezbędnych zmian mających na celu zapewnienie zgodności obydwu dokumentów, a przede wszystkim przyjętych celów i zadań.

2 CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA GMINY

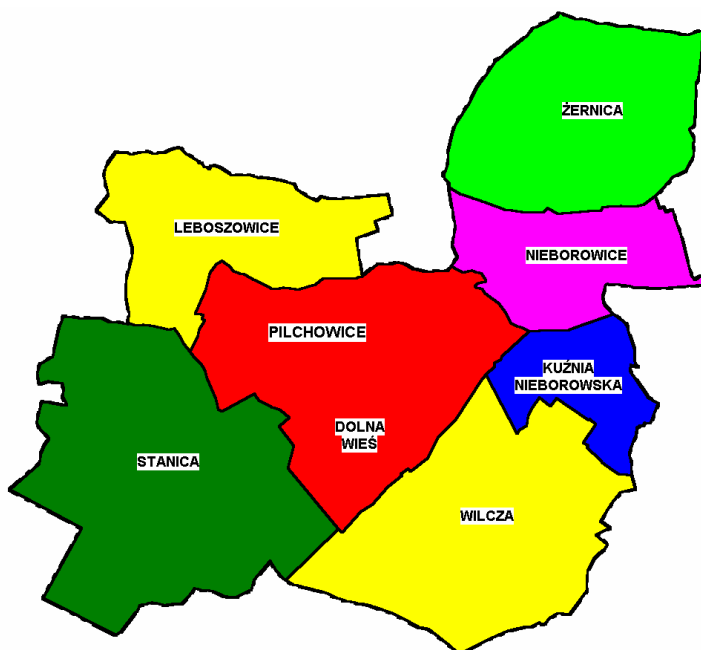
2.1 Położenie geograficzne i administracyjne

Obszar gminy znajduje się w środkowej części makroregionu Wyżyna Śląska (341.1) i w zachodniej części mezoregionu Wyżyna Katowicka (341.13). Wyżyna Katowicka od zachodu graniczy z Kotliną Raciborską (318.59), stanowiącą najdalej na południe wysuniętą część Niziny Śląskiej (318.5).

Z budowy geologicznej wynika, że obszar gminy Pilchowice położony jest na podłożu węglonośnych skał karbońskich, na których zalegają dolomity i wapienie środkowego triasu. Utwory czwartorzędowe to w dolinach rzek i potoków – mady i piaski rzeczne, głównie gliny zwałowe, na przemian z piaskami i głazami akumulacji lodowcowej.

Administracyjnie Pilchowice wchodzi w skład województwa śląskiego i gliwickiego powiatu ziemskiego. Gmina Pilchowice składa się z 7 sołectw, są to: Pilchowice, Żernica, Stanica, Wilcza, Nieborowice, Kuźnia Nieborowska ziemskiego Leboszowice. Siedziba Urzędu Gminy mieści się we wsi Pilchowice przy ulicy Damrota 6.

Rysunek 1. Podział gminy na sołectwa

Gmina Pilchowice położona jest w południowo-zachodniej części województwa śląskiego, graniczy z:

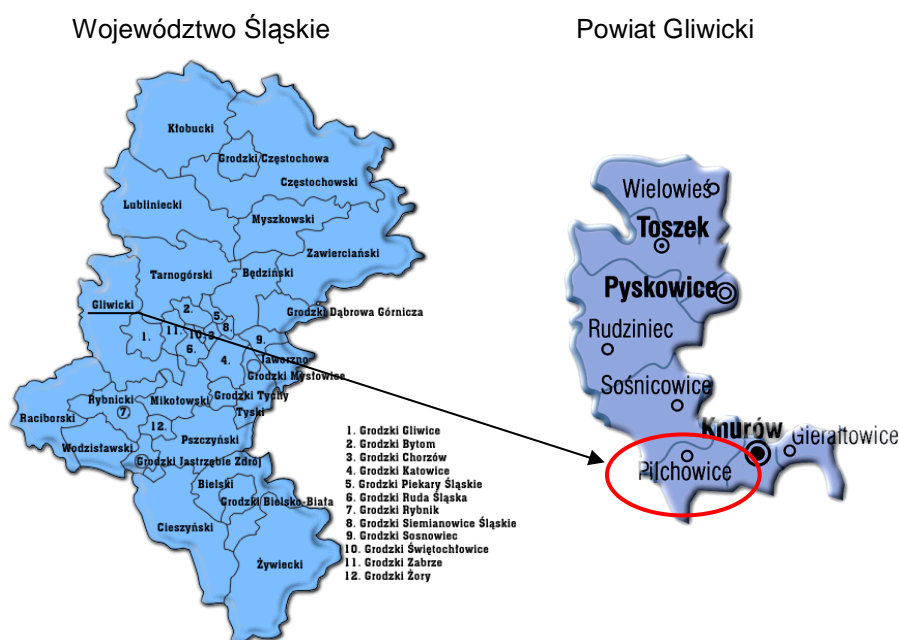
- od północy z miastem Gliwice i gminą miejsko-wiejską Sośnicowice,
- od południa z miastem Rybnik,
- od zachodu z gminą miejsko-wiejską Kuźnia Raciborska,
- od wschodu z miastem Knurów i gminą miejsko-wiejską Czerwonka Leszczyny.

Gmina leży na szlaku komunikacyjnym wiodącym z Gliwic do Rybnika. Położenie gminy na tle podziału regionalnego województwa i powiatu przedstawia rysunek 2. Najbliższe duże ośrodki miejskie znajdują się w odległości:

- Gliwice - 15 km;
- Zabrze - 20 km;
- Rybnik - 20 km;

Siedziba władz wojewódzkich - Katowice położona jest w odległości około 40 km.

Rysunek 2. Położenie gminy na tle podziału regionalnego województwa i powiatu (źródło www.bmp.com.pl).

Gmina Pilchowice posiada dobrze rozwiniętą sieć komunikacji drogowej. Podstawową sieć tworzą drogi:

- gminne – 61 km,
- powiatowe – 33 km,
- droga wojewódzka nr 921 relacji Zabrze – Rudy (11 km),
- droga krajowa nr 91 relacji Gliwice – Rybnik (12 km).

Wody powierzchniowe

Gmina Pilchowice położona jest w zlewni rzeki Odry. Przez północne rejony Gminy przepływa rzeka Bierawka prowadząc swe wody ze wschodu na zachód. Głównymi jej dopływami drenującymi obszar Gminy są potoki: Ślinica (inaczej Żernicki) i Wilcza.

Południowo-zachodnia część Gminy ciągnąca w kierunku rzeki Rudy, drenowana jest Potokami Wierzbnik i Rudka.

Badania jakości wód w rzekach Ruda i Bierawka prowadzone przez WIOŚ w Katowicach wskazują na ich pozaklasowość. Głównymi czynnikami

decydującymi o zaliczeniu wód do pozaklasowych były zanieczyszczenia bakteriologiczne, związki biogenne i związki mineralne. Na jakość wody w tych rzekach mają wpływ zanieczyszczenia sanitarne z terenu Gminy Pilchowice, ponieważ zdecydowana większość mieszkańców nie jest objęta zbiorowym systemem odprowadzania i oczyszczania ścieków.

Fotografia 1. Dolina Bierawki w Leboszowicach

Na terenie Gminy znajdują się niewielkie zbiorniki wodne pochodzenia antropogenicznego, z których największy zlokalizowany jest w miejscowości Kuźnia Nieborowska.

Wody podziemne

Wody podziemne na terenie Gminy Pilchowice związane są z czwartorzędowym piętrzem wodonośnym doliny rzeki Bierawki. Zbudowane z piaszczystych i żwirowych utworów porowych zasilane jest bezpośrednio opadami atmosferycznymi oraz poprzez infiltrację z cieków wodnych.

Na terenie Gminy jakość wód podziemnych badana jest przez WIOŚ w Katowicach, w punkcie regionalnego monitoringu wód podziemnych nr 68. Badania wody pod względem hydrochemicznym wskazują na dominację wód wodorowęglanowo-siarczanowo-wapniowych, natomiast pod względem jakości z uwagi na przekroczenie norm zawartości żelaza zostały zaliczone do klasy III.

Zasoby czwartorzędowego piętra wodonośnego stanowią źródło zaopatrzenia w wodę mieszkańców Gminy poprzez ujęcie wód podziemnych zlokalizowane w Nieborowicach – Leboszowicach.

Fauna i flora

Na terenie gminy przeważa krajobraz wiejski z kompleksami intensywnie użytkowanych gruntów ornych, łąk i pastwisk.

Na prawidłowo użytkowanych łąkach występują: kłosówka miękkolistna, szczaw łąkowy, babka lancetowata, tomka wonna, kosmatka wielokwiatowa, skrzyp łąkowy, gwiazdnica, wyczyniec łąkowy, przełącznik ożankowy, mniszek lekarski, kupkówka, jaskier łąkowy, wyka łąkowa, rajgras wyniosły, rzeżucha łąkowa i firletka postrzępiona. W niewielkich zagłębieniach terenu, o większej wilgotności podłoża rozwinęły się fragmenty podbagnionej łąki z sitowiem leśnym, sitem rozpierschłym i turzycą. Nieużytki zaś porośnięte są roślinnością ruderalną w tym: pokrzywą, podbiałem, ostrożeniem polnym itp. Wyższą warstwę stanowią liczne siewki oraz podrost składający się jaworów, jesionów i klonów jesionolistnych.

Niewielkie fragmenty obszaru gminy mają charakter nieużytków lub nawet typowych przykładów siedlisk ruderalnych. Sporadycznie występują niewielkie fragmenty ubogich gatunkowo fitocenoz o charakterze i składzie zbliżonym do muraw psammofilnych.

Zbiorowiska leśne tworzy głównie bór sosnowy lub mieszany, z bardzo dobrze zachowanym drzewostanem sosnowo-dębowym i nieco zubożałym, ale typowo borowym runem, w skład którego wchodzi: śmiełek pogięty, borówki - brusznica i czernica, pszeniec leśny, orlica i malina. W warstwie krzewów występuje podrost dębu, jarząb pospolity i bez czarny.

W dolinach przepływających cieków występują kompleksy roślinności hydrofilnej z drzewostanami składającymi się głównie z wierzb kruchych i białych oraz olch czarnych. Gęsty podszyt tworzy intensywnie odnawiająca się olcha, a także czarna bez i czeremcha. W runie dominują gatunki szuwarowe: trzcina, turzyce, pałka, kosaciec żółty, wierzbownica kosmata oraz gatunki związane z najwilgotniejszymi zbiorowiskami łąkowymi, takimi jak: sitowie leśne, knieć błotna, wiązówka błotna.

Większe kompleksy upraw w sąsiedztwie lasów charakteryzują się różnorodnością zarówno kręgowców i bezkręgowców. Duża, odkryta przestrzeń, w pełni sezonu wegetacyjnego pokryta zwartą wysoką darnią sprzyja występowaniu gatunków zwierząt preferujących ten typ siedliska. Usytuowanie siedzib ludzkich w sąsiedztwie niewielkich zadrzewień sprzyja często zachodzeniu na te tereny - sarny, lisa i przedstawicieli drobnej fauny.

Spośród awifauny na terenie gminy Pilchowice egzystują m.in.: rodzina dzieciołowatych oraz inne jak: skowronek, świergotek łąkowy, kulczyk, kukułka, pliszka siwa, sójka, sroka, kruk, trznadel i bażant.

W bezpośredniej bliskości cieków i zbiorników wodnych występuje bogactwo fauny płazów i mięczaków.

Na terenie gminy Pilchowice Ochrona znajduje się fragment Parku Krajobrazowego „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich” o powierzchni ok. 4990,0 ha, wraz z otuliną o powierzchni 614,0 ha. Ponad 80% ogólnej powierzchni gminy wchodzi w skład Parku lub jego otuliny.

Fotografia 2. Granica PK CKKRW.

Górnictwo

Na terenie gminy Pilchowice znajdują się obszary górnicze kopalń węgla kamiennego KWK „Knurów” i KWK „Szczygłowice”. Największe oddziaływania odnotowuje się na terenie sołectwa Wilcza, pod którym wydobyte prowadzi kopalnia „Szczygłowice”. Występujące deformacje terenu powodują podtapianie gruntów rolnych i szkody w budynkach kubaturowych. Występujące odkształcenia klasyfikowane są w kategorii szkód górniczych od I do IV.

Fotografia 3. Zagłębienia terenu na granicy Knurowa i Wilczy.

